

BESZÉDES MOZDULATOK I-II-III.

Lukovics Nikolett

Nyíregyházi Egyetem, Vizuális Kultúra Intézet

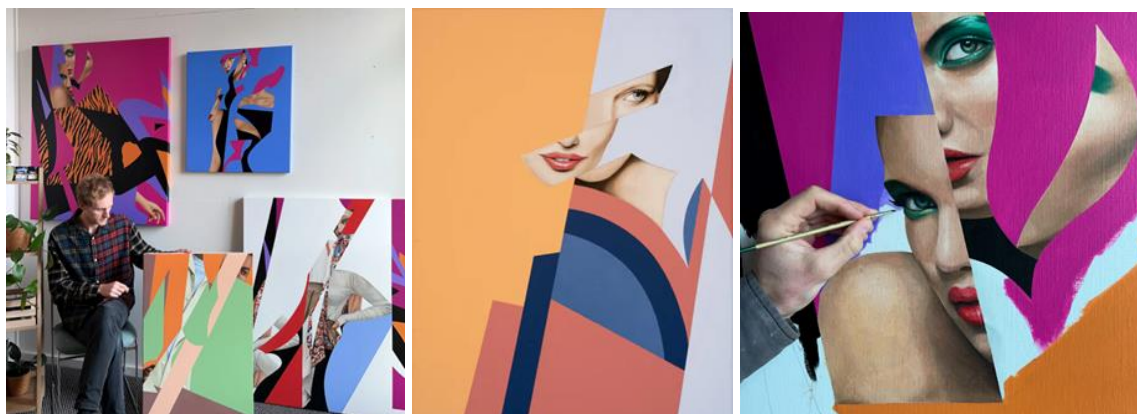
Rajz- és vizuáliskultúra-tanár mesterszak, II. évfolyam

Témavezető:

Tarnóczi József, festőművész, mesteroktató

Egy olyan projektmunkával készültem, amelynek témáját két különböző képzőművészeti (festészeti, illetve digitális grafikai) technikával dolgoztam fel. Ezek közül szeretném bemutatni utóbbit, a fény-installációs megközelítésem. Eddig többnyire festményeket, rajzokat készítettem, most azonban szerettem volna egy új területen is kipróbálni magam. Bár a két projektmunkám megvalósításának módja más, a kiindulópont azonos volt. Így bevezetésként, szeretnék adni egy rövid betekintést, miért a mozdulatok ábrázolására esett a választásom.

A festményeim készítésénél egy új látásmód keresése volt a kitűzött célom. Úgy gondoltam, hogy izgalmas kihívás lenne egy hétköznapiól eltérő témát választani. Olyasvalamire gondoltam, ami különböző érzéseket jelenítené meg, mint például a vágyak, a remény és közvetítené azt a néző felé, enyhén absztrakt módon. Egy kis kutatómunkának köszönhetően találtam rá, Hilton Owen magával ragadó munkáira.

Hilton Owen munkái

Különleges ábrázolásmódjában a realiztikus festészetet ötvözi az absztrakt világgal, úgy, hogy közben megtöri a szokványos kép érzetét. Később az Inczédi testvérpár, Dorottya és Viktória festményei még inkább alkotásra inspiráltak. Egyedi ábrázolási technikájuk figyelembevételével találtam rá arra az útra, amely képeimen megjelenik. Elkezdtem ötletelni, hogyan lehetne egy képen belül, több jelenetet is ábrázolni.

Inczédy Dorottya és Inczédy Viktória festménye

A mozgás ábrázolásának koncepciója egy régebbi képemhez is kapcsolódik. Készült egy félbemaradt festmény, amin egy gyerekkori álmodat ábrázoltam, önmagam, mint egy balett-táncosnőt. Sok idő elteltével került újra a kezeim közé és végül ez is hozzájárult a saját projektem elindulásában. Mikor megtaláltam ismét azt éreztem, hogy alkotni szeretnék. Szerettem volna egy új utat, ami újabb lendületet ad. Ebből kiindulva született meg a gondolat, hogy a tánc, a mozdulatok ábrázolása milyen rejtelmes és önkifejező lehet, így érdemesnek gondoltam a témára több időt szánni.

A mozdulatok megjelenítésével és azok jelentéstartalmával már a képzőművészet korábbi alkotói is foglalkoztak. Fecske András „Művészeti ismeretek” című könyvében így fogalmazott: „A művész ugyanis úgy választja meg a mozdulatot, hogy az lehető leghűbben tolmácsolja a rábízott tartalmat.”¹ Különböző művészettörténeti korszakok példáiból is felfedezhető, hogy a dinamikusság megjelenítése olyan művészeket is megihletett, mint például Eadweard Muybridge fotográfust, aki forradalmasította a mozgás megörökítését a 19. század végén. Többszörös expozícióval készített fotósorozatokat. (Híres mozgást ábrázoló sorozata: *The horse in motion*, 1904.) Ezek a művek alkotásra ösztönöztek több futuristát és kubistát is. Én leginkább olyan ábrázolásmódok után próbáltam kutatni, amelyekben az aktivitás fázisaira fókuszált az adott művész. Mint az életben is, úgy a mozdulatoknál is folyamatos a változás, ezt pedig nagyon nehéz megragadni egyetlen képen. Erre kitűnő példák, a futurista Giacomo Balla – „*A pórázon sétáltatott kutya dinamizmusa*” (1912) című képe vagy a kubista Marcel Duchamp - „*Lépcsőn lemenő akt*” -ja (1912). Ezeken a képeken az alakok mozgása úgy van

¹ Fecske András: *Művészeti ismeretek*, Tankönyvkiadó, Budapest, 1984. 121.

megfestve, mintha a változások mind egy időben és egy síkon történtek volna. A történések egy képpé állnak össze, ezzel lendületet és dinamizmust előidézve. A mozdulatok sűrítése, az egymás utáni mozgásfázisok ábrázolása és a kimerevített pillanatok egyszerre való megjelenítése egyre fontosabbá vált számomra, különleges kifejezésbeli lehetőséget láttam meg benne.

Feladatmegoldásom első állomása egy fotósorozat létrehozása volt. Ehhez sokáig kutattam a megfelelő táncos felvételek, képi nyersanyag után. Igyekeztem semleges háttérű felvételeket keresni, hogy az ne vegye el a hangsúlyt a kép főszereplőjéről és a mozdulatainak mondanivalójáról. Végül Pavel Danilyuk videóit felhasználva, photoshopban alapfotókat komponáltam. A balettos videóiból vágtam ki 3-3 darab mozdulatképet és ezeket illesztettem egymásra szerkesztő programban, játszva az áttünésekkel.

Fotósorozat (21 x 29,7cm)

Ezeket is továbbgondolva jutottam el egy képkeretes megoldáshoz. A formációkhoz ugyanazt a 3-3 darab képet használtam, amit a fotósorozathoz is, csak az átlászóságán kellett állítanom. A keretekhez méretre vágtam a plexiket (20,6x20,6cm) és a képeket is.

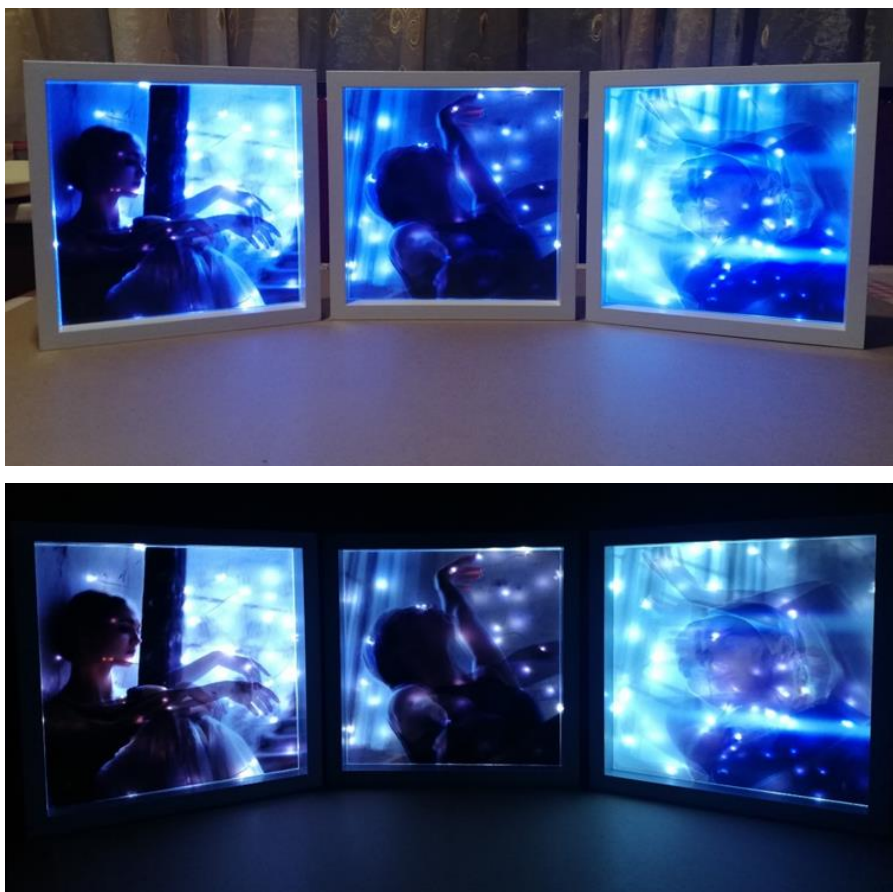

Munkafázis

Utóbbit tükrözve nyomtattam filmoluxra, majd ezeket kasíroztam rá a plexikre szappanos víz segítségével. A rétegek egymásra helyezve kerültek be a keretbe. A lightboxok létrehozásánál nehézséget jelentett, hogy ha nagyon távol helyeztem egymáshoz képest a plexiket, akkor elmosódtak a vonalak, az alak sziluettje teljesen elhalványult. Fontos, hogy a plexik fényáteresztő képessége (az áttünések mértéke) a mozdulatok múlandóságát érzékeltetik.

A képeket ablak elé téve, megfelelő természetes fénnel hátulról megvilágítva is szépen lehet látni, de kiállíthatósága és a szemléltetés megkönnyítése érdekében jött az ötlet, hogy led-fényfűzért ragasszak a keret belső részébe és fehér öntapadós matricát a háttérbe kerülő farostlemezre. A fényfűzér elemes, ezért, hogy ki tudjam vezetni a kapcsolóját és rögzíthessem a farosthoz, kellett fúrnom a lemezre egy apró lyukat.

Mindhárom fény-installációm különböző nézeteket, s egyben képenként sűrített mozgásfázisokat jelenít meg. Az első kép, s az ott megjelenő figura, a táncosnő, mely a nőiség szimbóluma is egyben, mintha közvetlenül előttünk lenne, a másik kettő pedig, a lépcsőknek és a karok helyzetének köszönhetően mintha egyre feljebb emelné a szemlélő tekintetét. A képek az ábrázolt mozdulatokat figyelembe véve is különböznek, de egyfajta fokozatosságot is képviselnek, sajátos átmenetet az ábrázolt cselekvési formák között. Látható, hogy egyiken a táncosnő mozgása szinte eleven, a következőkön pedig mintha elcsendesülne. A sorozat sorrendjét előbbi, illetve utóbbi szempont szerint is meg lehet határozni.

Fény-installációk (23,7x23,7x 5,5cm)

A képeken nagy hangsúlyt fordítottam a fény szerepére. A hátulról érkező fénnel az alkotás jelentését és mondanivalóját szerettem volna gazdagítani. Hiszen nem csak technikailag teszi

izgalmassá a kompozíciót, hanem szimbolikus és érzelmi többlettel is felruházhatja, miközben fokozza a drámai hatást is.

A háttér megvilágításával szerettem volna kiemelni a központi alak körvonalait, sziluettjét, ezzel mozgást és dinamizmust érzékeltetve, mintha a főszereplő kilépne a kép síkjából és kezeivel egy új ismeretlen világ felé irányítaná tekintetünket. A fénypontok véletlenszerű elhelyezkedése, szimbolizálja számomra az elérhetetlen égboltot és a csillagokat, ez a fajta fény-árnyék ellentét véleményem szerint, hozzájárul az ötlet játékosságához. A világítás segít a központi alakot elválasztani a környezetétől. Ez a vizuális elhagyatottság, magány vagy a belső világ, az elhivatottság hangsúlyozására utalhat. Bízom benne, hogy a nézők számára pozitív és inspiráló mondanivalót rejtenek.

Ahogy minden fényfoltnak, a vonalaknak is mondanivalójuk van. Az egyedül álló alak sziluettje, körvonalai az emberi lét egyetemes érzelmeit, a magányt, a magánytól való félelmet vagy az önreflexiót idézheti meg. Ahogy a fény kiemel és rejt egyszerre, úgy segíthet történeteket mesélni. Lehet a remény, az új kezdet jelképe, vagy a múlt felelevenítésének gyengéd jele. Projekt munkám emlékeztet arra, hogy a nézőpontváltás és a kontrasztok alkalmazása a művészetben, akár csak az életben, új értelmet adhat a látszólag egyszerű dolgoknak is.

Irodalomjegyzék:

Fecske András: *Művészeti ismeretek*, Tankönyvkiadó, Budapest, 1984.

További források:

https://maimanohaz.blog.hu/2012/09/17/a_mozgas_buvoleteben

utolsó letöltés: 2025.01.07.